

Zpráva z konference *Výchova k dobru*

Na počátku roku 2016, ve dnech 14. a 15. ledna, proběhla na Pedagogické fakultě Univerzity Hradec Králové konference *Výchova k dobru*. Konference byla pořádána Katedrou pedagogiky a psychologie Pedagogické fakulty v těsné spolupráci s Etickým fórem České republiky, královéhradeckou pobočkou České pedagogické společnosti, *Kabinetem etického vzdělávání* a *Katedrou kulturních a náboženských studií*. Program konference byl od samého počátku zaměřen zejména do řad učitelů mateřských, základních a středních škol zabývajících se etickou výchovou, prosociálními aspekty vzdělávání a usilujících o rozvoj dětí a žáků v této tolik potřebné, i když poněkud relativizované, oblasti s ohledem na společenský kontext potýkající se s konzumerismem. O to milejším překvapením byl velký zájem o konferenci tohoto typu ze strany studentů a pedagogů vysokých škol a učitelů z praxe.

Zmíněný zájem navazoval na nabízený program kombinující v oblasti rozvíjení etické dimenze osobnosti žáků expertní (teoretičtější) přístup s konkrétními aktuálními zkušenostmi a potřebami učitelů z praxe. Praktická – didaktická – inspirace byla na konferenci zastoupena pěti workshopy zajišťovanými zkušenými učiteli základních a středních škol, lektory Etického fóra. Workshopy se týkaly pěti témat: (1) Učitel jako stěžejní postava etické výchovy ve škole, (2) Etická výchova jako fenomén neformálního kurikula, (3) Učebnice etické výchovy – kvalitní a efektivní pomůcka formování osobnosti žáka, (4) Hodnotová reflexe jako klíč etické výchovy, (5) Jedna hodina etické výchovy etickou školu nedělá. Pozornost workshopů byla zaměřena na ukázky konkrétních aplikací k využití ve výuce zejména v základních a středních školách.

K úspěšnému vyznění celé akce přirozeně přispěly i osobnosti vystupující v plenární části jednání, neboť se jednalo o renomované odborníky, kteří se etikou a etickou výchovou z různých hledisek zabývají. Tematické zaměření hlavních vystoupení dokládají komplexnost, šíři i hloubku a rozmanitost, s jakou konference problematiku výchovy k dobru v současné době nahlížela, což dokládá struktura hlavních vystoupení z Čech i Slovenska. Ráz celému jednání dalo úvodní vystoupení Pavla Vacka *Výchova k dobru a dobro ve výchově*. Neméně zaslouženou pozornost účastníků poutaly i další přednesené příspěvky: vystoupení Jana Hábla nazvané *I když se nikdo nedívá: fundamentální antropologické otázky etického vychovatelství*, filozofická rozvaha Jana Sokola nad otázkou *Dá se dnes mluvit o obecném dobru?*, podnětný a dílem

provokující příspěvek Františka Koukolíka na téma *Morálního rozhodování* či poctivá polemika Davida Boumy, ve které představil historicky, filozoficky i teologicky podloženou potřebu rozvíjet kritickou sebereflexi všech hlavních náboženských proudů a de facto vybídl k naplnění názvu svého příspěvku s názvem *Výchova k pravdivosti jako klíčovému dobru v kontextu současných výzev mezináboženského dialogu*.

Slovenská reprezentace v úsilí o výchovu k dobru byla sycena díky tématům směřujícím ke smyslu etické výchovy v kontextu krize lidskosti, výchovy k moudrosti a cesty člověka k člověku. Z hlediska konkrétních témat byly předneseny referáty Blanky Kudláčové *Kriza ľudskosti jako výzva pre výchovu k múdrosti*, Jana Kaliského *K zmyslu reflexnej fázy vo vyučovaní etickej výchovy* a příspěvek Ivana Podmanického *Etická výchova, jako cesta člověka k člověku*.

Vedle těchto hlavních vystoupení zaznělo ve třech sekcích na dvacet příspěvků, které potvrdily rozvíjející se zájem o problematiku mravní výchovy v současném vzdělávání. Příspěvky budou zachyceny ve sborníku, vybrané příspěvky budou publikovány ve spolupráci s redakcí *Pedagogické orientace*.

Snahu organizátorů konference o uchopení problematiky komplexnějším způsobem s přesahem do roviny globální etiky s otázkami a výzvami v oblasti transkulturního vnímání světa dokládá obohacení programu konference o přednášku a diskusi s Ethanem Gutmannem na téma *Ultimátní korupce lékařské etiky – Čína a vězni svědomí*. Přednáška a diskuse s tímto americkým publicistou, analytikem a investigativním žurnalistou byla realizována ve spolupráci se společností *Lidská práva bez hranic* v rámci uvedení jeho knihy *Jatka* (2015, v orig. *The Slaughter*, 2014) na český knižní trh. Účastníci konference projeví o problematiku násilného odebírání orgánů vězňům svědomí v Číně, zejména z řad stoupenců duchovního hnutí Falun Gong, Tibetanů, křesťanů a Ujgurů, velký zájem a po přednášce proběhla živá diskuse.

Proběhlou konferenci *Výchova k dobru* je třeba na základě odezvy ze strany účastníků konference považovat za velmi potřebný krok na cestě k posilování rozvoje mravnosti ve škole, na cestě k další těsnější spolupráci Pedagogické fakulty UHK s učiteli z praxe v oblasti etické výchovy. Konání konference považují také za podporu dalšího směřování aktivit Pedagogické fakulty UHK v oblasti etické výchovy a etického vzdělávání i zhmotnělým vyjádřením dlouhodobější orientace všech subjektů podílejících se na organizaci konference. Doc. P. Vacek, expert pro oblast psychologie morálky, iniciátor a záštita

konference *Výchova k dobru* i studijního oboru Pedagogické fakulty UHK Etická výchova pro učitele 2. stupně ZŠ, komentoval konferenci v jejím závěru slovy:

Téma etické výchovy, které je soustavně na naší fakultě rozvíjeno, přilákalo do Hradce Králové nečekaných více jak sto pedagogů a studentů, a tak zdánlivě neatraktivní oblast „výchovy k dobru“ se ukázala být nejen pro naše školství přitažlivou, ale především potřebnou. Potvrdilo se nám, že mravní výchova se stává – zejména v kontextu současné relativizace a vulgarizace „všeho“ – klíčovou pro budoucnost mravnosti celé naší společnosti.

Celkově je tedy možné i nutné uzavřít průběh konference jako úspěšný, přínosný a potřebný. Tento závěr vyplývá ze zpětné vazby od účastníků i z jejich explicitního volání po druhém ročníku konference.

Daniela Vrabcová
Předsedkyně Královéhradecké pobočky České pedagogické společnosti
Univerzita Hradec Králové, Pedagogická fakulta,
Katedra pedagogiky a psychologie

Literatura

- Gutmann, E. (2014). *The slaughter: Mass killings, organ harvesting, and China's secret solution to its dissident problem*. New York: Prometheus Books.
- Gutmann, E. (2015). *Jatka. Masové vraždy, odebírání orgánů a čínské řešení*. Brno: Computer Press.